

تحلیل فیلم ایب Abe

نوشته‌ی مهتاب عرب‌زاده
ویراستاری: سمیه صادقی

در این فیلم جذاب ما با یک نوجوان آشپز آشنا می‌شویم به نام ایب .

ایب در یک خانواده‌ی دو فرهنگی متعصب، که بر سر کوچک‌ترین مسائل با هم اختلاف نظر دارند زندگی می‌کند. به نظر ایب تنها عاملی که می‌تواند موجب حفظ روابط شود غذاهایی است که او خلق می‌کند. دنیای ایب سرشار از تحولات نوجوانی، چاشنی‌ها، مزه‌ها و طعم‌هاست؛ اما دنیای خانواده‌ی او مملو از عواطف، احساسات کنترل‌نشده، تفاوت‌ها، تنش‌ها و تعصبات است. وجود این نوع مشکلات، در خانواده و روابط فامیلی، می‌تواند حل چالش‌های دوران نوجوانی ایب را سخت‌تر کند.

این فیلم پیام‌های زیادی را به ما می‌رساند اما از جمله موضوعات قابل توجه و پررنگ؛ شکل‌گیری هویت در دوران نوجوانی، مهارت خودآگاهی و شناسایی توانمندی‌ها، نقش والدین و اقوام در ارتباط و تربیت کودک و در نهایت تفاوت فرهنگ‌ها است، که به اختصار به آن‌ها خواهیم پرداخت.

اولین و مهم‌ترین مهارتی که باعث شکوفایی ایب در آشپزی شد، مهارت خودآگاهی بود نه صرفاً پیروی از دستورات آشپزی. در واقع افراد با داشتن خودآگاهی، نسبت به توانمندی‌ها، نقاط قوت و ضعف، علایق و ویژگی‌های فردی می‌توانند در جهت رشد بهتر و بالفعل درآوردن استعدادها حرکت کنند. به عنوان والد و مربی اگر بتوانیم نقش مؤثر و زود هنگامی در شکل‌گیری خودآگاهی و شناسایی به موقع استعدادها داشته باشیم، قطعاً مسیر هموارتری را جهت ارتقاء توانمندی‌های بالقوه ایجاد کرده‌ایم.

گاهی رفتارها و باورهای نادرست می‌تواند زندگی کودک را در مسیری اشتباه قرار دهد؛ مثلاً مقایسه کردن او با دیگر کودکان، اجبار والدین به انجام فعالیت‌هایی که کودک به آن‌ها علاقه‌ای ندارد و از طرفی دیگر نگرانی بیش از حد والدین؛ می‌تواند آسیب‌های زیادی را به کودک در زمینه‌ی شکوفایی استعدادها وارد کند. از این رو ایجاد خودآگاهی در کودکان امری بسیار ضروری است و می‌تواند باعث رشد همه جانبه در افراد شود و مهم‌تر اینکه، کودکان را با آمادگی شناختی و ذهنی وارد دنیای پریچ وخم نوجوانی کند.

در این فیلم ما شاهد چالش‌های دوران نوجوانی ایب بودیم. مهم‌ترین مسأله در آغاز راه همه‌ی نوجوانان پاسخ به پرسش من کیستم؟ و من چه باورها و ارزش‌هایی دارم؟ است؛ که دقیقاً در سکانس‌هایی از این فیلم، تلاش ایب بر پاسخ دادن به این پرسش‌های بنیادی، نوسانات رفتاری و سردرگمی و آشفتگی‌های او در خصوص انتخاب رفتارهای مربوط به چهارچوب‌های اجتماعی و ارزشی را مشاهده کردیم.

در این دوران ایب گاه احساس غرور دارد، گاه احساس خجالت‌زدگی، گاهی رفتارهای سطحی و بچه‌گانه از خود نشان می‌دهد و گاهی مانند یک بزرگسال فکر و رفتار می‌کند. گاهی بسیار شاد و پرتلاش است و گاهی خیلی سریع نسبت به اتفاقات، واکنش‌های نامناسب نشان می‌دهد که این نوسانات برای خود ایب هم بسیار آزاردهنده هستند و تعاملات او را با والدین دچار مشکل می‌کند.

از دیدگاه مربیان و روان‌شناسان کنار آمدن با تغییرات دوران نوجوانی و سازگاری با محیط، آگاهی و حمایت و توجه والدین را می‌طلبد و در این مسیر والدین و اقوام نقش پررنگی دارند. پدر بزرگ و مادر بزرگ ایب، نسبت به نوه‌شان بیش از اندازه احساس مالکیت و وابستگی و دلبستگی داشتند جوری که از تعادل خارج شده و با صحبت‌ها و رفتارها جو خانواده را در خصوص تربیت ایب دچار مشکل می‌کردند.

وقتی پدر بزرگ یا مادر بزرگ برای تربیت و توجه به کودک، مقابل والدین قرار می‌گیرند، بروز مشکلات رفتاری و عدم هماهنگی و رنجش اجتناب‌ناپذیر است. آن‌ها باید این واقعیت را بپذیرند که مسؤولیت نهایی کودکان با والدین آن‌هاست اما تنها با آگاهی و علم صحیح بر تربیت فرزند می‌توانند همراه والدین باشند و نقش مؤثر خود را در زندگی نوه‌شان پررنگ‌تر کنند. علاوه بر این، والدین و اقوام نزدیک کودک باید بر سر مسائل تربیتی توافق داشته باشند و با هم در رابطه با این موضوع گفت‌وگو کنند و با تعاملی مثبت از نظرات یکدیگر استفاده نمایند و بیشتر با تأثیرات رفتاری خود بر سلامت روان و شکل‌گیری شخصیت فرزندان آشنا شوند. قطعاً کودکان به همه‌ی محبت و عشقی که از یکایک اعضای نزدیک خانواده دریافت می‌کنند، نیاز دارند و واقعیت این است که روابط و تعاملات خوب خانوادگی عاملی برای رشد عاطفی فرزندان هستند.

در نهایت باید به موضوع مهم فرهنگ بپردازیم که بستری است برای ایجاد تنش‌ها و نا آرامی‌های رفتاری. در قسمتی از فیلم؛ مادر ایب، فرزند خود را دعوت به پذیرش تفاوت‌ها می‌کند و دقیقاً ما هم با این جمله‌ی او که می‌گوید: 'تفاوت فرهنگ می‌تونه خیلی پیچیده باشه ولی بعضی وقتا می‌تونه کمک کنه که شخصیتت رو بشناسی اما زمانی هم باعث دردسر می‌شه که مقابل هم بایستن اما میدونم تو (ایب) درک درستی ازشون داری و با کمکشون می‌تونی آیندتو بسازی' موافق هستیم زیرا می‌دانیم آگاهی داشتن از آنچه که در وجود فردی ما قرار دارد مساوی است با پذیرش تفاوت‌ها و ایب و والدین او متوجه شدند تا زمانی که افراد نتوانند وجود خود را منحصربه‌فرد در نظر بگیرند و در جهت شکوفایی و توانمندی‌ها، با توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌ها، قدم بردارند هرگز نمی‌توانند در کنار هم بدون تنش زندگی کنند.

منابع:

نلسن، جین: تربیت سالم نوجوانان. ترجمه‌ی محمدجواد
فرشچی و همکاران، تهران: سازوکار، ۱۳۹۷
موسوی، سید سعید. قربانی، حسن: روان‌شناسی نوجوانان.
تهران: آذر، ۱۳۹۵
فونتئل، دان: کلیدهای رفتار با نوجوانان. ترجمه‌ی مسعود
حاجی‌زاده و دیگران، تهران: صابرین، ۱۳۹۶